

Apyang Imiq 程廷 (Tchaj-wan)

Apyang Imiq pochází z kmene Ciyakang národa Truku v Chua-lienu. Oceňovaný autor, mimo jiné získal v roce 2021 prestižní Tchajwanskou literární cenu v kategorii pro začínající autory za knihu *Vyrůstat ve stromové dutině*. Na Národní tchajwanské univerzitě vystudoval stavebnictví a poté se vrátil do své kmenové komunity, o jejíž zachování a rozvoj se vášnivě zasazuje. Ve svých dílech se zabývá také nuancemi a střety mezi tradičními a moderními hodnotami.

Střílíš po mně zbraní naládovanou silou bhring

Přeložila Simona Fantová

Skútr už mě provází životem víc jak deset let. Když na křivolaké lesní cestě přejíždím přes odvodňovací žlab, povrch se náhle proboří, kola se protočí a ozve se přerývané kchung kchung. Podvozek je jako žena těsně před porodem, ještě jedna díra v cestě a vyloží náklad, zatímco z motoru to crčí všude okolo.

Strejda za mnou sedí obkročmo na skútru a nohy má vytrčené do stran jako žába. Kolikrát mi prolétlo hlavou, jestli se mě strejda nezdráhá dotýkat kvůli tomu, že jsem *hagay*, homosexuál, a obává se, že by jeho nečistý synovec mohl dostat erekci, a proto se jeho nohy za celou dobu ani nedotknou mých obtloustlých stehů.

Dlouho jsme se neviděli. Spojil jsem se se strejdou přes sestřenku a poprosil jej, aby přijel do místního sdružení přednášet a vzal s sebou na výpravu do lesa skupinu lidí, kteří se v horách nevyznají. Lesní cesta se klikatí od vesnice našeho kmene. Ještě v 70. letech se táhla šedesát kiláků, ale dneska po ní se skútretem projedete jen devatenáct kiláků a pokud chcete pokračovat dále, musíte si cestu travou prosekat a pokračovat po svých.

Po návratu do osady jsem si z celého srdce přál stát se lovcem. Vypravil jsem se proto s několika lidmi do hor. První z nich byl parťák starší asi o deset let s mohutnou postavou, jemuž na hlavě zářila holá kůže. Normálně pracoval v Tchao-jüanu, kde dělal bednění na beton. Ve volných dnech se pak vracel do vesnice a bral mě s sebou na lov.

Jeho revír se rozkládal podél potoka Č-ja-kan až k *Sipaw*, jak říkáme protějščímu břehu. Bylo to tam jako v partyzánské válce. S čelovkami a puškami v ruce jsme vzhůru a dolů podél potoka stopovali lovnou zvěř. V černočerné noci jsme čelovkami pročesávali krajinu, když tu se před námi náhle objevil záblesk očí následovaný bezhlavým úprkem.

Nemohu zapomenout, jak jsem poprvé pronásledoval muntžaka. „Běž, pyang!“ Chodidla zapomněla na špičaté kameny, holínky se proměnily v kanady, kang kang dusaly říčním korytem. Rychlost, s jakou jsem se řítí, mě překvapovala; myslel jsem si, že se hodím k běhu na rovné polyuretanové běžecké dráze, a nečekal jsem, že po hrbolaté cestě poseté kameny všech rozměrů poběžím tak hladce.

Často se nám stalo, že jsme podél potoka došli až na samotný konec, aniž bychom cokoli získali, a parták se mě zeptal, jestli nepřejdeme na protější břeh. Ta otázka vždy zněla jako úpěnlivá prosba; lov je svým způsobem posedlost a ulovit létající veverku nestačí, ještě je třeba ulovit oviječe či opici; ulovit mládě muntžaka nestačí, je třeba ještě ulovit sambara či kozu. Nakonec pak ulovit vypaseného divočáka a výprava může být prohlášena za úspěšnou.

„Dobře!“ Držíc se za ruce jsme společně vzdorovali náporu řeky a čelovkami ozařovali proudy šplíchající vody, abychom pak snožmo přeskočili metrakové balvany. Byli jsme jak roboti, divokou říční vodu schopni rozčísnout na dvě poloviny, jako když Mojžíš vedl Izraelity mořem do Země zaslíbené.

Bystřina Č-ja-kan byla zalitá měsíčním světlem, okolo ní stopy po našem společném běhu a k tomu spousta naložených bambusových košů; čekání, než se nám zklidní dech; všechny ty dary, jež nám daly duše předků.

Uběhl nějaký čas, ale parták mi nevolal. Čekal jsem marně uprostřed noci na zazvonění telefonu. Přemýšlel jsem o *bhring*, o větru i duchovní síle. Pokud něčí *bhring* souzní s tvou povahou, oba se spojíte. Bhring je jak mocný tajfun a veškerá zvěř se před hlavní pušky jednoduše stočí do klubíčka. Ale když si vaše *bhring* nesesedne, v horách číhá nebezpečí. Naše *bhring* byla dříve v takovém souladu a v tichém porozumění. Co teď kazí náš vítr?

Možná se dozvěděl, že jsem *hagay*. Už se nevinně nedomníval, že ho držím za ruku jen proto, abychom se dotykem stehů vzájemně podepřeli při překročení řeky na druhý břeh, kde jsme lovili kozy.

Možná si myslel, že mám nemravné myšlenky a kdykoli jej chytím za ruku, představuji si, jak si spolu při cestě potokem při romantickém měsíčku smáčíme těla a já toužím, aby mě popadl těma rukama, které se jedinou ranou dokáží trefit přímo do srdce, až se mi z toho zamotá hlava. Možná si vážně myslel, že je má *bhring* takhle nečistá.

Druhý, který mě vzal do hor na lov, byl asi sedmdesátiletý *baki*, tedy stařík, který bydlel nedaleko. Když za mnou poprvé přišel, jemně mi řekl: „Jsem už starý, na zádech nic neunesu. Pomůžeš mi pobrat věci, ano?“ Energicky jsem zakýval hlavou, že jo. Několikrát jsme si spolu vyrazili do hor a pokaždé se vrátili s pořádným úlovkem.

Baki měl loviště poblíž *Ayug Qeycing*, kde je nebe uzounké a hory se na sebe tlačí tak, že tam neproniká sluneční svit. Proto tam tomu říkáme *Ayug Qeycing*, tedy místo, kam slunce nedosvítí. Taky tomu říkáme Průzračná bystřina.

Průzračná bystřina je krásný potok, který zásobuje osadu vodou, a také je místem, kam všichni chodí za vodními radovánkami a opékat maso. Odmala jsem tady bez přestání skákal ze skal, obracel kameny a hledal pod nimi raky, či se nořil do vody a lovil ryby oštěpem. Nikdy jsem však nevěděl, že když zvednu hlavu, uvidím labyrint zelených hor.